

Punjab Board

SYLLABUS

2024-2025

ਸ਼੍ਰੇਣੀ ਗਿਆਰਵੀਂ

ਸੈਸ਼ਨ 2024-25

ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ

ਪਾਠਕ੍ਰਮ

ਗਰੁੱਪ-ਏ: ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦੇ ਮੂਲ ਸਿਧਾਂਤ (Foundation of Political Science)

ਯੂਨਿਟ-1: ਮੁਢਲੇ ਸਿਧਾਂਤ (Basic Concepts)

(ੳ): ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਅਰਥ (Meaning of Political Science)

(ਅ): ਰਾਜਨੀਤੀ ਸ਼ਾਸਤਰ ਦਾ ਕਾਰਜ ਖ਼ੇਤਰ ਤੇ ਮਹੱਤਵ (Scope & Significance of Political Science)

(ਏ): ਕਾਨੂੰਨ: ਅਰਥ ਤੇ ਕਿਸਮਾਂ (Law: Meaning and Kinds)

(ਸ): ਸੁਤੰਤਰਤਾ: ਅਰਥ, ਕਿਸਮਾਂ ਤੇ ਬਚਾਅ (Liberty: Meaning, Kinds and Safeguards)

(ਹ): ਸਮਾਨਤਾ: ਅਰਥ, ਕਿਸਮਾਂ ਤੇ ਸੁਤੰਤਰਤਾ ਤੇ ਸਮਾਨਤਾ (Equality: Meaning, Kinds, Liberty & Equality)

(ਕ): ਨਿਆਂ (Justice)

(ਖ): ਨਾਗਰਿਕ ਤੇ ਨਾਗਰਿਕਤਾ (Citizen and Citizenship)

ਯੂਨਿਟ-II; ਰਾਜ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਦੀਆਂ ਕਿਸਮਾਂ (State and Forms of Government)

(ੳ): ਰਾਜ ਤੇ ਉਸਦੀਆਂ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ, ਰਾਜ ਤੇ ਸਰਕਾਰ ਵਿੱਚ ਅੰਤਰ (State and its Attributes, Difference between State and Government)

(ਅ) ਸਰਕਾਰਾਂ ਦੇ ਰੂਪ (Forms of Government);

(i). ਲੋਕਤੰਤਰੀ ਅਤੇ ਸੱਤ੍ਹਾਵਾਦੀ (Democratic and Authoritarian)

(ii). ਸੰਸਦੀ ਅਤੇ ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ ਜਾਂ ਪ੍ਰਧਾਨਗੀ ਮੁਖੀ (Parliamentary and Presidential)

(iii). ਏਕਾਤਮਕ ਅਤੇ ਸੰਘਾਤਮਕ (Unitary and Federal)

ਯੂਨਿਟ-III: ਸਰਕਾਰ ਦੇ ਅੰਗ (Organs of Government)

(ੳ): ਕਾਰਜਪਾਲਿਕਾ; ਕਿਸਮਾਂ ਅਤੇ ਕਾਰਜ (Executive; Types and Functions)

(ਅ): ਵਿਧਾਨਪਾਲਿਕਾ; ਕਿਸਮਾਂ-ਇੱਕ ਸਦਨੀ, ਦੋ ਸਦਨੀ ਅਤੇ ਕਾਰਜ (Legislature; Types- Unicameral, Bicameral and Functions)

(ਏ): ਨਿਆਂਪਾਲਿਕਾ; ਮਹੱਤਵ ਅਤੇ ਕਾਰਜ, ਨਿਆਂਪਾਲਕਾ ਦੀ ਸੁਤੰਤਰਤਾ (Judiciary; Importance and Functions, Independence of Judiciary)

ਗਰੁੱਪ-ਬੀ: ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ ਤੇ ਸਰਕਾਰ (Indian Constitution and Government)

ਯੂਨਿਟ-IV: ਭਾਰਤ ਦਾ ਸੰਵਿਧਾਨ (Constitution of India)

(ੳ): ਪ੍ਰਸਤਾਵਨਾ (Preamble)

(ਅ): ਭਾਰਤ ਦੇ ਸੰਵਿਧਾਨ ਦੀਆਂ ਮੁੱਖ ਵਿਸ਼ੇਸ਼ਤਾਵਾਂ (Salient Features of Constitution of India)

(ਏ): ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰ ਜਾਂ ਹੱਕ (Fundamental Rights)

(ਸ): ਮੌਲਿਕ ਕਰਤਵ ਜਾਂ ਫ਼ਰਜ਼ (Fundamental Duties)

(ਹ): ਰਾਜ ਦੀ ਨੀਤੀ ਦੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤ (Directive Principles of State Policy)

(ਕ): ਮੌਲਿਕ ਅਧਿਕਾਰਾਂ ਤੇ ਨਿਰਦੇਸ਼ਕ ਸਿਧਾਂਤਾਂ ਦੀ ਵਿਲੱਖਣਤਾ ਅਤੇ ਆਪਸੀ ਸਬੰਧ (Distinction and relationship between Fundamental Rights)

ਯੂਨਿਟ-V : ਭਾਰਤ ਦੀ ਸੰਘੀ ਪ੍ਰਨਾਲੀ (Indian Fededral System)

(ੳ): ਭਾਰਤੀ ਸੰਘ ਦੀ ਖਸਲਤ ਜਾਂ ਪ੍ਰਕਿਰਤੀ (Nature of Indian Federation)

(ਅ): ਕੇਂਦਰ-ਸੂਬਾਈ ਸਬੰਧ; ਵਿਧਾਨਕਾਰੀ, ਪ੍ਰਸ਼ਾਸਕੀ ਅਤੇ ਵਿੱਤੀ (Union-State relations; Legislative, Administrative and Financial)

(ਏ): ਕੇਂਦਰ ਸਰਕਾਰ (Union Government):-

* ਕੇਂਦਰੀ ਕਾਰਜ ਪਾਲਿਕਾ-ਰਾਸ਼ਟਰਪਤੀ, ਪ੍ਰਧਾਨ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ (Union Executive-President, Prime Minister and Council of Ministers)
* ਕੇਂਦਰੀ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ- ਲੋਕ ਸਭਾ, ਰਾਜ ਸਭਾ (Union Legislature- Lok Sabha, Rajya Sabha)

(ਸ): ਸੂਬਾਈ ਸਰਕਾਰ (State Government):-

* ਸੂਬਾਈ ਕਾਰਜ ਪਾਲਿਕਾ- ਰਾਜਪਾਲ, ਮੁੱਖ ਮੰਤਰੀ ਅਤੇ ਮੰਤਰੀ ਮੰਡਲ (State Executive- Governor, Chief Minister and Council of Ministers)

* ਸੂਬਾਈ ਵਿਧਾਨ ਪਾਲਿਕਾ- ਵਿਧਾਨ ਸਭਾ, ਵਿਧਾਨ ਪ੍ਰੀਸ਼ਦ (State Legislature- Legislative Assembly, Legislative Council)

ਯੂਨਿਟ VI : ਭਾਰਤ ਦੀ ਨਿਆਂ ਪ੍ਰਨਾਲੀ (Indian Judicial System)

(ੳ): ਸਰਬ-ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (The Supreme Court)

(ਅ): ਸੂਬਾਈ ਉੱਚ ਅਦਾਲਤ (State High Court)

Study Materials

aglasem.com

Model Papers

Sample Papers

Half Yearly Sample Papers

Important Resources

Periodic Table

Writing Skills / Formats

Maps of India / World

Notes

- [ ] Class 6 Notes
- [ ] Class 7 Notes
- [ ] Class 8 Notes
- [ ] Class 9 Notes
- [ ] Class 10 Notes
- [ ] Class 11 Notes
- [ ] Class 12 Notes

Books and Solutions

NCERT Books

NCERT Book Solutions

HC Verma Chapter Wise Solutions

RD Sharma Solutions

CGBSE Solutions